

KEJT EBERLEN

Čeham te

Prevela

Dubravka Srećković Divković

■ Laguna ■

Naslov originala

Kate Eberlen

Miss You

Copyright © Kate Eberlen 2016

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*U spomen na moju divnu baku,
koja je i obično pretvarala u predivno*

PRVI DEO

1

Avgust 1997.

TES

U kuhinji kod kuće bio je jedan tanjir koji je mama kupila kad je letovala na Tenerifima, s ručno ispisanim geslom: *Danas je prvi dan ostatka tvog života.*

Na mene nikada nije ostavljao nimalo jači utisak nego tatin pehar sa takmičenja u pevanju, ili pak ona staklena kugla s Njujorkom i snegom koju je moj brat Kevin poslao za jedan Božić, ali tog poslednjeg dana letovanja kao da nisam mogla da ga izbacim iz glave.

Kad sam se probudila, unutrašnjost šatora sjala je narandžastom bojom, kao fenjer od bundeve. Oprezno sam, mic po mic, otvorila rajsferšlus ulaza kako ne bih probudila Dol, i potom promolila lice pod bleštavo sunce. Vazduh je još bio pomalo titrav i čulo se daleko klepetanje zvonâ. Zapisala sam u dnevnik reč „*plangent*“ i uz nju stavila zvezdicu da bih je proverila u rečniku kad dođem kući.

Pogled na Firencu iz kampa, na sve njene kupole od terakote i bele mramorne tornjeve što trepere naspram pljosnatog plavog neba, do te mere je bio onakav kakav se od Firence i očekuje da mi se javilo ono čudnovato osećanje tuge, kao da mi već nedostaje.

Bilo je koječega što mi neće nedostajati, na primer spavanje na tlu – posle nekoliko sati, čini ti se da ti kamenje urasta u leđa – i oblačenje u prostoru od nepun metar visine, i pešačenje do odvojene zgrade sa tuš-kabinama, gde se setiš da ti je toalet-papir ostao u šatoru. Zanimljivo je kako, kad se približiš kraju letovanja, polovina tvog bića želi da boravku tu nikad ne dođe kraj, a ona druga polovina jedva čeka udobnosti rodnog doma.

Putovale smo s kartama *Interrejla* mesec dana, dole kroz Francusku, pa u Italiju, i spavale na stanicama, i pile pivo s momcima iz Holandije po kampovima, i borile se sa opekotinama od sunca u sporim, sparnim vozovima. Dol je bila zalučena plažama i koktelima; ja pak više geografskim kartama i spomenicima, ali lepo smo se slagale kao što je uvek i bilo, još otkako smo se upoznale prvog dana u Svetom Katbertu, u uzrastu od četiri godine, kada je Marija Dolores O'Nil – ime sam joj u Dol skratila ja – upitala: „Hoćeš da mi budeš najbolja drugarica?“

Razlikovale smo se, ali smo jedna drugoj bile i komplement. Kad god sam to rekla, Dol bi uvek dodala: „Imaš fenomenalnu kožu!“ ili „Stvarno mi se sviđaju te cipele“, a ako joj kažem da to nije isto što i kompliment, ona bi se nasmejala i rekla da zna, ali nikad nisam bila sigurna da li stvarno zna. S ljudima s kojima smo bliski razvijemo svojevrsan naročit jezik, zar ne?

Moje uspomene na druga mesta koja smo obišle na tom letovanju liče na razglednice: svetlom preplavljen amfiteatar u Veroni naspram neba crnog kao čađ; azurni Napuljski zaliv; neočekivano žive boje svoda Sikstinske kapele, ali taj poslednji, bezbrižni dan koji smo provele u Firenci, dan pre nego što mi se život promenio, mogu da ispratim sat po sat, maltene korak po korak.

Dol se ujutru uvek spremala mnogo duže nego ja, pošto čak ni u to doba nije nipošto izlazila na ulicu bez kompletne šminke. Ja sam pak volela da odvojim vreme samo za sebe, a naročito tog jutra jer je trebalo da mi u toku dana stignu rezultati sa

završnih ispita, pa sam pokušavala da se priberem i pripremim da čujem jesam li prošla dovoljno dobro za upis na fakultet.

Dok smo se prethodne večeri pele ka kampu, primetila sam svetlom obasjano pročelje neke crkve visoko iznad puta, ljupke i neskladne sa okolinom poput kakve kutijice za nakit u šumi. Po dnevnom svetlu, ta bazilika je bila mnogo veća nego što sam zamišljala, i dok sam se pela ka njoj uz velelepno barokno stepenište, javila mi se ona neobična misao da bi bila savršena pozornica za venčanje, što nimalo nije ličilo na mene, budući da sve dotad nisam imala ni propisnog momka, a kamoli zamišljala sebe u dugačkoj beloj haljini.

Sa terase na vrhu pogled je bio toliko uzbudljiv da sam osetila iracionalan poriv da zaplačem dok sam se svečano zaricala sebi – onako kako se zaričemo kad imamo osamnaest godina – da ću jednoga dana opet doći tu.

Okolo nije bilo nikoga, ali teška drvena vrata crkve otvorila su se kad sam ih pogurala. Unutra je nakon sunčevog bleška bilo toliko mračno da je potrajalo malo dok mi se oči nisu privikle na tminu. Vazduh je bio za nekoliko stepeni hladniji od vreline napolju i imao je onaj crkveni miris prašine izmešane s tamjanom. Sama u božjoj kući, bila sam izoštreno svesna nepobožnog pljeskanja mojih sandala dok sam se pela stepenicama ka izdignutom oltaru. Zagledala sam se u divovsko, ravnodušno Isusovo lice i pomolila se u sebi da mi ocene budu dobre, kadli se iznenadno, kao čarolijom, apsida ispuni svetlom.

Obrnuvši se, trglala sam se jer sam ugledala krakatog momka, otprilike mog vršnjaka, kako stoji kraj kutije na zidu gde je mogao da se ubaci novčić da bi se upalila svetla. Vlažne smeđe kose zabačene sa lica, bio je još neprikladnije odeven nego ja, u šortsu, majici bez rukava i patikama. Naišao je jedan trenutak kad smo se mogli osmehnuti jedno drugome, čak nešto i reći, ali promašili smo ga jer smo oboje nesigurno preusmerili pažnju na ogromnu kupolu od zlatnog mozaika, a svetlo se

opet ugasilo uz glasan štropot, jednako odlučno i neočekivano kao što se i upalilo.

U polutami koja je usledila okrnula sam pogledom ručni sat, kao da nabacujem da bih posvetila tom ikoničnom liku ozbiljnije razmatranje, možda čak doprinela i sopstvenim minutom elektrike da već ne kasnim. Stigavši do vrata, ponovo sam začula onaj štropot, pa pogledala naviše u Hristov uzvišeni, obasjani lik i osetila se kao da sam Ga razočarala.

Kad sam se vratila u kamp, Dol je imala tip-top skockanu frizuru i šminku.

„Kako je bilo?“, upitala je.

„Vizantijski, rekla bih“, odgovorila sam.

„Je li to dobro?“

„Predivno.“

Posle kapučina i slatkih hlepčića s kremom od jaja – čudo jedno kako su u Italiji ukusni čak i prilozi u kamperskom baru – spakovale smo se i rešile da zapucamo pravo u grad, do glavne pošte, odakle ću moći da obavim međunarodni poziv i saznam svoje rezultate da nam to ne bi visilo nad glavom čitavog dana. Čak i ako vesti budu loše, želela sam da ih čujem. Teže bi mi bilo da se borim sa tim neodređenim stanjem neznanja šta mi budućnost nosi. I tako smo sišle u *centro storico**, pri čemu sam blebetala o svemu živom sem o onome što mi je obuzimalo misli.

Strah je u mojoj glavi bio toliko bučan da mi se učinilo, kad sam okrenula naš broj, da sam ostala bez sposobnosti govora.

Mama se javila posle prvog zvona.

„Rezultate će ti pročitati Houp“, rekla je.

„Mama!“, zavapila sam ja, ali bilo je prekasno.

Moja sestra Houp već je bila na vezi.

* Ital.: istorijski centar, staro jezgro grada. (Prim. prev.)

„Da ti čitam rezultate“, kazala je.

„Hajde onda.“

„A, B, C...“, polako je izgovorila, kao da vežba abecedu.

„Zar to nije božanstveno?“, upitala je mama.

„Molim?“

„Imaš A iz engleskog, B iz istorije umetnosti i C iz religije i filozofije.“

„Šališ se?“ Bilo mi je ponuđeno mesto na Univerzitetkom koledžu u Londonu pod uslovom da dobijem dva B i jedno C, pa je tako ovo bilo i više nego što mi je trebalo.

Proturila sam glavu ispod svoda od perspeksa da bih pokazala Dol palčeve uvis.

Na drugom kraju linije, mama je klicala, a onda joj se pridružila i Houp. Zamislila sam ih obe kako stoje u kuhinji, kraj one police-svaštare s tanjirom gde piše *Danas je prvi dan ostataka tvog života*.

Dolin predlog slavlja glasio je da sve pare što su nam preostale spucamo na flašu spumantea za stolom u bašti lokala na Pjaci dela Sinjorija. Imala je više novca od mene jer je naporedo s pripremom maturalnog radila povremeno u salonu i žudela je da opet sedne za neki sto pod vedrim nebom još od Venecije, gde smo iz nepažnje potrošile celodnevni budžet na kapučino na Trgu Svetog Marka. Sa osamnaest godina Dol je već imala sklonost ka glamuru. Ali bilo je tek deset pre podne, pa sam računala da ćemo, čak i ako razvučemo piće, opet imati pred sobom čitave sate do noćnog voza za Kale, a verovatno i glavobolju. Eto kako sam ja praktična.

„Ti odluči“, rekla je Dol, razočarana. „Tvoje je slavlje.“

Bilo je bezbroj znamenitosti koje sam želela da vidim: Ufici, Bardelo, Duomo, Baptisterijum, Santa Marija Novela...

„Misliš, crkve, je li?“ Dol nije dala da je zavaraju italijanska imena.

Obe smo odgajene kao katolikinje, ali u tom trenutku života Dol je crkvu doživljavala kao nešto što joj nedeljom ne dà da se izležava, a ja sam smatrala da je baš fora da se izjašnjavam kao agnostik, mada sam i dalje vrlo često lovila sebe kako se molim za ovo i ono. Za mene su italijanske crkve na prvom mestu bile ne toliko božja koliko kulturna zdanja. Ako ćemo iskreno, pravila sam se važna, ali to su mi dozvoljavali jer samo što nisam postala student.

Pošto smo ostavile rance u staničnom odeljenju za prtljag, na brzinu smo prozujale Duomom, snimivši jedna drugu ispred zlatnih vrata Baptisterijuma, a potom se zaputile lavi-rintom sporednih uličica ka Santa Kročeu i zaustavile se kod malecne delaterije s domaćim sladoledom koja se upravo otvarala za taj dan. Sladoled izjutra zadovoljio je Doline čežnje za dekadencijom. Obe smo izabrale po tri ukusa iz cilindričnih posuda raspoređenih iza stakla vitrine nalik kakvoj džinovskoj kutiji s bojama.

Za mene: osvežavajuća mandarina, limun i crveni grejpfrut.

„Previše doručkasto“, kazala je Dol sladeći se marsalom, višnjom i fondan-čokoladom, koje je opisala kao orgazmične i koji su je održali u lepom raspoloženju dok smo čitav sat gledale Đotove murale.

U razgledanju umetničkih dela sa Dol zabavno je bilo to što je davala izjave u stilu: „Nije baš bio vešt sa stopalima, je li?“, ali kad smo izronile iz crkve, videlo se da joj je dosta kulture, a podnevna vrelinu grada zaista je pritiskala, pa sam predložila da skoknemo autobusom do prastarog brdskog grada Fjezo-lea, o kojem sam čitala u *Vodiču ugrubo*. Osetila sam olakšanje kad smo stale kraj prozora autobusa, da nam vazдушna struja tuče u lice.

Glavni trg u Fjezoleu bio je opojno miran nakon dupke punih ulica Firenze.

„Hajde da priuštimo sebi slavljenički *menù turistico**“, kazala sam odlučivši da spiskam i ono malo poslednjih para što sam ih čuvala za vanredne slučajeve.

Sele smo na terasu restorana, s Firencom kao minijaturom grada u daljini, nalik na pozadinu kakve Leonardove slike.

„Za danas po podne planirane neke obrazovne aktivnosti?“, upitala je Dol tapkajući se po uglovima usana pošto je najpre slistila činiju špageta pomodoro.

„Ima jedno rimsko pozorište“, priznala sam. „Ali ništa mi ne smeta da pođem sama, časna reč...“

„Ti prokleti Rimljani svud su uspeli da stignu, jelda?“, kazala je Dol, ali sasvim je rado pristala da pođe sa mnom tamo.

Bile smo jedini posetioci nalazišta. Dol je legla da se sunča na kamenom redu sedišta, a ja sam za to vreme istraživala. Kad sam uspela da izađem na pozornicu, sela je i zapljeskala. Ja sam se poklonila.

„Reci nešto!“, dobacila je Dol.

„Sutra, pa sutra, pa i opet sutra!***“, viknula sam.

„Još!“, viknula je Dol vadeći foto-aparat.

„Ne mogu više da se setim!“

Skočila sam sa pozornice i zaputila se uz strme stepenice.

„Da te slikam?“

„Hajde da se slikamo zajedno.“

Namestivši foto-aparat na treću stepenicu iznad nas, Dol je sračunala da će uspeti da nas uhvati u kadar na pozadini od toskanskih brda.

„Kako Italijani kažu sir?“, upitala je nameštajući tajmer, pre no što će strčati da stane kraj mene da sačeka škljocaj blende.

* Ital.: turistički jelovnik. (Prim. prev.)

** Šekspir: *Magbet*, u prevodu Velimira Živojinovića. (Prim. prev.)

U mom fotografskom albumu, izgleda kao da šaljemo poljubac objektivu.* Samolepljiva podloga sad je skroz požutela, a plastična zaštitna folija krta, ali su boje – beli kamen, plavo nebo, crnozeleni čempresi – jednako oštre kao u mom sećanju.

Dok su nevidljivi cvrčci strugali u drveću oko nas, čekale smo povratni autobus za Firencu u nama nesvojstvenoj ćutnji.

Dol je konačno razotkrila šta joj se vrti po glavi. „Šta misliš, hoćemo li i dalje biti drugarice?“

„Šta hoćeš da kažeš?“, napravila sam se da ne znam šta me pita.

„Kad budeš na univerzitetu, s ljudima koji se razumeju u knjige, u istoriju, tako to...“

„Ne budi blesava“, samouvereno sam odgovorila, ali već mi je kroz glavu prominula prevrtljiva misao da ću iduće godine verovatno letovati s ljudima koji će želeći da razgledaju malu zbirku slikanih grčkih vaza u muzeju kod nalazišta, ili da uživaju poredeći dela Mikelandela, Donatela i ostalih Nindža Kornjača (kako ih je Dol zvala).

Danas je prvi dan ostatka tvog života.

Osetila bih u stomaku mali grč uzbuđenja i straha kad god dozvolim sebi da razmišljam o budućnosti.

Po povratku u Firencu, malčice smo skrenule s puta da bismo svratile na još po jedan sladoled. Dol ponovo nije mogla da odoli čokoladi, ovoga puta u kombinaciji s dinjom, a ja sam odabrala krušku, koja je imala ukus same esencije stotine savršeno zrelih viljamovki, uz malinu, oporu i slatku poput uspomene na leta detinjstva.

Ponte Vekio je bio za trun mirniji nego početkom dana, što nam je omogućilo da zavirimo u izloge majušnih zlatara. Kada je

* Englezi pri fotografisanju izgovaraju „cheese“ („sir“) da bi na slici imali osmeh; na italijanskom se sir kaže *formaggio*. (Prim. prev.)

Dol opazila srebrnu narukvicu-amajliju, mnogo jeftiniju od ostale robe, prošle smo kroz vrata saginjući glavu i stisle se unutra.

Vlasnik je digao tanani lanac s minijaturnim replikama Duoma, Ponte Vekija, flaše kjantija i Mikelandelovog *David*a.

„Za dete je.“

„A što je ne bih kupila za Houp?“, upitala je Dol, goreći od želje da nađe povod da potroši preostale pare.

Verovatno smo zamišljale, dok smo ga posmatrale kako namešta narukvicu po papirnatu podlozi u kartonskoj kutiji: ci sa odštampanim zlatnim krinovima, da će to biti nešto što će moja sestra čuvati na nekom sigurnom, naročitom mestu, pa ćemo s vremena na vreme sve tri zajedno odmotati narukvicu i zuriti u nju s najdubljim poštovanjem, kao u kakvo nasleđeno bescen-bлаго.

Napolju se svetlo bilo povuklo sa starih zdanja, a buka grada je jenjala. Na prijatno blagom vazduhu lebdeo je meki džezerski rif uličnog svirača s klarinetom. Pri sredini mosta sačekale smo da se napravi praznina u gužvi kako bismo mogle da fotografiramo jedna drugu naspram sve tamnijeg zlatnog neba. Iščašena je bila pomisao na sve kamine na kojima ćemo se naći, u pozadini tuđih slika, od Tokija do Tenesija.

„Ostala su mi još dva snimka“, oglasila je Dol.

Dok sam preletala pogledom narod, oči su mi se zaustavile na jednom licu koje mi je bilo nekako poznato, ali uspela sam da se setim čije je tek kada se smeteno namrštilo jer sam mu se osmehnula. Bio je to onaj momak kog sam tog jutra videla u crkvi San Minijato al Monte. Pod poslednjim zracima sunca kosa mu se rumeno prelivala, a na sebi je sada imao maslinasto zelenu majicu s kragnicom i platnene pantalone, i spleteno je stajao kraj nekog sredovečnog čoveka i žene koji su izgledali kao da bi mu mogli biti roditelji.

Pružila sam foto-aparat ka njemu. „Nemaš ništa protiv?“

Njegov zbunjeni pogled naveo me je da se zapitam da li je uopšte Englez, a onda mu je bledo, pegavo lice porumenelo od stida i izgovorio je: „Ni najmanje“, glasom koji bi mama nazvala „izražajnim“.

„Kažite 'sir'!“

„*Formaggio!*“, izgovorile smo Dol i ja uglas.

Na fotografiji žmurimo i smejemo se sopstvenom štosu.

Same-samcite u kupeu za šest osoba, legle smo na donje ležaje, pa smo dodavale jedna drugoj flašu s crnim vinom i pretresale uspomene od tog dana dok je voz klancao kroz noć. Za mene je sve bilo u slikama i prizorima.

„Sećaš se onog cveća na Španskim stepenicama?“

„Cveća?“

„Jesi li ti uopšte na istom letovanju kao i ja?“

Kod Dol je sve bilo u muškarcima.

„Sećaš se kakvo je lice napravio onaj konobar na Pjaci Navona kad sam rekla da volim da jedem ribu?“

Sad smo već razumele da taj izraz na italijanskom ima potpuno drugo značenje.

„Najlepši obrok?“, upitala je Dol.

„Pršut i breskve sa ulične pijace u Bolonji. Tebi?“

„Ona pica s lukom i sardelama u Nici bila je preukusna...“

„*Pissaladière*“, kazala sam ja.

„Sram te bilo!“*

„Najlepši dan?“

„Kapri“, rekla je Dol. „Tebi?“

„Mislim da je bio danas.“

„Najlepši...?“

* *Pissaladière* je pica sa sardelama; *piss* na engleskom znači „pišati“, takođe u izrazu *piss off* – nosi se! (Prim. prev.)

Dol je utonula u san, ali ja nisam mogla da zaspim. Kad god sam sklopila oči, našla bih se u onoj sobici koju sam rezervisala u studentskom domu univerziteta, a u kojoj sve dotad nisam dozvoljavala svojoj mašti da me nastani, i uzbuđeno sam redala svoje stvari po policama, širila svoj štepani prekrivač preko kreveta, lepila novi poster s Botičelijevim *Prolećem*, koji se upravo blago kotrljao levo-desno na rešetki za prtljag iznad mene. Na kom ću spratu biti? Hoću li imati pogled preko krovova ka tornju *Telekoma*, kao iz one sobe koju su nam pokazali na dan obilaska? Ili ću biti sa ulične strane zgrade, gde će pored prozora da mi mile krovovi crvenih dabl-dekera i gde će se čuti iznenadno zavijanje policijskih sirena, stvarajući mi osećaj kao da sam u nekom filmu?

Vazduh je u kupeu postao prohladan kada je voz započeo uspon kroz Alpe. Prekrila sam Dol njenim ćebencetom. Promrmljala je hvala, ali nije se budila, a meni je to bilo drago, pošto mi je delovalo nekako naročito što imam privatno vreme za sebe, samo za sebe i za svoje planove, dok putujem iz jedne etape života u sledeću.

Sigurno sam u sitne sate zaspala. Probudilo me je čangrljanje kolica s doručkom. Dol je snuždeno piljila u lepljive kišne kapi što su se ganjale niz prozor dok je voz jurio kroz ravnice severne Francuske.

„Zaboravila sam kakvo je ovde vreme“, rekla je pružajući mi plastičnu šolju s kiselom kafom i kroasan u celofanu.

Nisam baš doslovno očekivala razapete zastavice niti komšije postrojene duž ulice da mi požele dobrodošlicu, ali dok sam išla Putem šišarki, pošto sam prethodno ostavila Dol ispred njene kuće na Stazi zanoveta, prosto sam morala da se razočaram što je sve istovetno kao i pre. Naše opštinsko naselje građeno je krajem šezdesetih. Verovatno je u to vreme bilo vrhunac modernog

sa onim svojim pravilnim, pravougaonim kućama, pola od žute cigle, pola od belog maltera, i sa komunalnim travnjacima umešto vrtova ispred kuće. Sve ulice su se zvale po drveću, ali izuzev nekoliko mršavih procvetalih višanja, niko se nije potrudio bilo šta da zasadi. Pojedina otkupljena domaćinstva imala su spređa dodate zastakljene tremove, ili pak oranžeriju od PVC-a uz prolaznu sobu u prizemlju, ali svejedno su te kuće i dalje izgledale kao kutijice iz one pesme.* Sa rastojanja od mesec dana, bilo mi je jasno da sam prerasla to mesto.

Mama je imala samo grubu predstavu o tome kad se vraćam, ali opet sam se malčice iznenadila što nema ni nje ni Houpa da stražare na prozoru, pa čak i da sede na travnjaku ispred kuće, čekajući me. Bilo je divno veče. Možda je mama napunila gumeni bazen iza kuće? Možda previše pljuskaju da bi čule zvono?

Konačno se sa druge strane mlečnog stakla pojavio mali, dobro poznat obris.

„Ko je to?“, doviknula je Houpa.

„To sam ja!“

„To sam ja!“, viknula je ona.

Nikada nije bilo sasvim jasno da li se Houpa igra ili tera mak na konac.

„Ja sam, Tri!“, rekla sam. „Hajde, Houpa, otvori vrata!“

„Ja sam, Tri!“

Zaključila sam da se mama javlja odnekud iz kuće, ali nisam mogla da čujem šta govori.

Houpa je klekla da mi se obrati kroz prorez za pisma u dnu ulaznih vrata. „Donesem stolicu iz kuhinje.“

„Uzmi tu što je u hodniku“, dala sam joj uputstvo kroz prorez.

„Mama kaže iz kuhinje!“

„Dobro, dobro...“

* Pesma „*Little Boxes*“ Malvine Rejnolds (1962), o bezličnosti radničkih naselja. (Prim. prev.)

Zašto mama nije lično sišla? Odjednom sam osetila umor i razdražljivost.

Houp je najzad uspela da otvori vrata.

„Gde je mama?“, upitala sam. U kući je bilo pomalo hladno, a u vazduhu se nije osećao nikakav topao miris večere.

„Evo ustaje“, rekla je Houp.

„Loše joj je?“

„Samo je umorna.“

„Tata još nije došao kući?“

„U pabu je, prešavljam“, kazala je Houp.

Nekako sam smakla ranac sa leđa, a onda se mama pojavila na vrhu stepenica, ali umesto da se sjuri, oduševljena što me vidi, pažljivo je koračala, pridržavajući se za ogradu. To sam pripisala papučama koje je imala na sebi, ispod isprane ružičaste trenerke u kojoj je išla na aerobik. Delovala je uzdržano, maltene ljutito, i nije me pogledala u oči dok je punila čajnik nad sudoperom.

Pogledala sam na ručni sat. Bilo je prošlo osam. Zaboravila sam da u Engleskoj uveče duže traje svetlo. Već sam pomišljala da je trebalo da nađem govornicu i javim se kući čim sam sišla s trajekta, ali to mi nije delovalo kao toliko ozbiljan prekršaj da me mama polije takvom tišinom.

Primetila sam da je mami kosa pozadi neočešljana. Ležala je u krevetu kad sam stigla. Samo umorna, rekla je Houp. Četiri nedelje je morala sama da se snalazi.

„Mogu i ja“, ponudila sam se i preuzela čajnik od nje.

Prvi šapat uzbune osetila sam kad sam u sudoperi primetila zbirku prljavih šolja. Mama je sigurno istinski iznurena, jer uvek joj je kuhinja besprekorna.

„Gde je tata?“, upitala sam.

„Dole u pabu, pretpostavljam“, kazala je mama.

„A što se ne vratiš na sprat, pa da ti ja donesem šolju?“

Na moje iznenađenje, jer mami nikada ništa nije bilo teško da uradi, odgovorila je: „Važi“, a onda dodala, kao da se tek tad prisetila da sam bila na putu: „Kako je bilo na letovanju?“

„Sjajno! Bilo je sjajno!“

Lice me je bolelo od osmehivanja njoj, a bez ičega zauzvrat.

„Putovanje?“

„Lepo!“

Već se pela uz stepenice.

Kad sam ponela čaj na sprat, vrata spavaće sobe mojih roditelja bila su otvorena, te sam ulovila načas mamin odraz u toaletnom ogledalu pre nego što sam ušla. Znete kako ponekad drugačije vidimo ljude kad nisu svesni da ih gledamo? Ležala je sklopljenih očiju, kao da se iz nje iscedila neka životna esencija, ostavivši je tako nematerijalnu, nalik na odjek sebe same. Nekoliko sekundi piljila sam u nju, a onda se mama promeškolljila, iznenadno primetivši da stojim tu.

Njene oči, sjajne od zebnje, uprle su se u moje, telegrafski poručujući: *Ne pitaj pred Houp*. Potom ih je, videvši da sam sama, opet sklopila, sa olakšanjem.

„Daj da te namestim da sedneš“, rekla sam.

Navalila se na mene dok sam rastresala jastuke iza nje; telo joj je delovalo lako i krhko. Pre pola sata pešačila sam Krešentom i grozila se koliko mi je poznat i običan, a sad se sve oko mene gibalo kao da je zemljotres i očajnički sam želela da se vrati u normalno stanje.

„Rđavo mi je, Tes“, izustila je u odgovor na pitanje koje iz prevelikog straha nisam mogla da postavim.

Čekala sam da kaže: „Dobro je, međutim, zato što...“ Ali nije to rekla.

„U kom smislu rđavo?“, upitala sam, ošamućena od panike.

Mami su dijagnozirali rak dojke dok je bila trudna sa Houp. Nije išla na hemoterapiju sve dok se Houp nije rodila, međutim,

posle toga se oporavila. Morala je redovno na kontrole, ali poslednji rezultati, od pre samo neki mesec, bili su odlični.

„Imam rak jajnika i raširio mi se na jetru“, rekla je. „Treba-
lo je ranije da se javim doktoru, ali mislila sam da mi se samo
malo poremetilo varenje.“

U prizemlju je Houp pevala neku dobro znanu melodiju,
samo što nisam mogla da dokučim koju.

Moj mozak je pokušavao da se priseti mame pre mog pola-
ska. Malčice umorne, možda, i zabrinute, zbog mojih ispita, kako
sam smatrala. Uvek je bila uz mene: u kuhinji kad doručkujem,
umirujući Houp dok prelećem beleške; kad dođem kući, pa me
dočeka šoljicom čaja i uvom za slušanje ako mi je do priče, a
ako mi nije do priče, samo se muva tuda, perući sudove ili sec-
kajući povrće, kao tiha podrška.

Kako sam mogla da budem toliko sebična da ne primetim?
Kako sam mogla čak da odem i na letovanje?

„Ništa ti tu nisi mogla da pomogneš“, rekla je mama čita-
jući mi misli.

„Ali bili su ti dobri rezultati poslednjeg skeniranja!“

„To je važno za dojk.“

„I nisu ti proverili ostalo?“

Mama je prinela prst usnama.

Houp se pela uz stepenice. Dečja pesmica bila je „Biri-biri,
gusak“, samo što je ona pevala „Viri-viri gusak“.

„Gore, dole, u gospođin kutak...“

Na silu smo se obe osmehnule kada je ušla u sobu.

„Gladna sam“, rekla je.

„Važi!“ Skočila sam sa kreveta. „Spremiću ti večeru.“

Ako mi je uopšte trebala dodatna potvrda koliko je stanje
rđavo, bio je to prazni frižider. Premda nam se nikad nije pre-
livalo, bar smo hrane uvek imali. Odjednom sam se strašno
razljutila na oca. U našoj kući je podela rada bila veoma tradi-
cionalna: tata je zarađivao za hleb, mama vodila dom, ali valjda

se mogao malo razdrmati u ovim uslovima? Zamislila sam ga kako u pabu cedi iz sebe samosažaljenje dok ga ortaci časte kriglama. Tata je uvek kukao na karte koje mu je život podelio.

Našla sam u kredencu konzervu *Hajncovih* špageta i ubacila krišku hleba u toster.

Houp je piljila u mene, ali meni je mozak bio toliko pun dok sam pokušavala da sve to pojmem da nisam mogla da smislim šta bih joj rekla.

Špageti su počeli da ključaju na šporetu.

Fljusnula sam ih na tost, pri čemu sam se setila one činiije savršenih al dente testenina koje smo koliko juče jele u Fjezoleu, sa sosom koji je imao ukus hiljadu plodova paradajza u jednom zalogaju, i sa Firencom u daljini, pozadinom Leonardove slike, sad toliko dalekom da je delovala kao neki drugi život.

Rečnik je potvrdio da „*plangent*“ znači zvonak i žalostiv. Potiče od latinskog *plangere*: tući se u grudi od jada.

2

Avgust 1997.

GAS

Počeo sam da trčim na duge staze nakon što mi je umro brat, zato što je to bio prihvatljiv vid samovanja. Maltene mi je najteže padalo da se borim s tuđom brigom. Ako kažem da sam dobro, gledali su me kao da poričem; ako priznam da mi sve deluje prilično teško, ničim nisu mogli da mi olakšaju. Kad kažem da treniram za dobrotvorni polumaraton u cilju skupljanja sredstava za osobe sa sportskim povredama, klimali su glavom, zadovoljni, zato što je Ros poginuo u nesreći na skijanju, pa nije bilo nelogično.

Pri optimalnoj brzini, ritmično dobovanje patika po stazi pružalo je neku vrstu zaborava koja je stvarala zavisnost. Eto šta me je čupalo iz kreveta svakog jutra, čak i na letovanju, mada su mi u Firenci neravne kaldrmisane ulice i iznenadni, čudesni susreti s lepotom otežavali da održim korak koji će mi pomoći da zaboravim gde sam i ko sam.

Poslednjeg dana letovanja krenuo sam uz Arno u zoru, prelazeći reku čas nalevo čas nadesno na svakom mostu, a onda se obrnuo pa krenuo natrag simetričnim osmicama; u jednom smeru u oči mi je tukao bled sjaj sunca, u drugom mi je sunce grejalo leđa. Sa tek povremenim čistačem ulice kao društvom,

imao sam utisak kao da posedujem sve tu, ili možda kao da sve tu poseduje mene. Kada sam dosegao nivo kardiovaskularnog napora koji pušta misli da slobodno plove kroz glavu, palo mi je na pamet da bih mogao jednoga dana opet da dođem u Firencu, čak i da živim tu ako poželim. U tom istorijskom gradu bio bih osoba bez istorije, osoba koja želim da budem, ko god to bio. Sa osamnaest godina, ta misao je predstavljala otkrovenje.

Prilikom trećeg prelaska Ponte Vekija, usporio sam u hod da se malo rashladim. Oko mene nije bilo nikog drugog. Svetlucavu zlatarsku robu skrivali su debeli drveni kapci. Nije bilo ničeg što bi pokazalo da nisam prebačen u vreme od pre petsto godina. Pa ipak, nekako mi je sve to delovalo manje stvarno nego prethodne večeri, kad je vrvelo od turista. Kao napuštena filmska scenografija.

Valjda sam se nadao da ću opet tamo naići na onu devojkicu. Ne mislim da bih umeo da joj kažem išta više nego u one prve dve prilike. Kad sam joj vraćao foto-aparat, nisam imao hrabrosti ni da je pogledam u oči, a onda sam ubrljao i treću priliku.

Stojeći u redu za sladoled kraj mosta, osetio sam kako me je neko potapšao po ramenu, i opet je tu bila ona, osmehujući se kao da se poznajemo čitavog života i upravo se spremamo da se zajednički otisnemo u neku čudesnu pustolovinu.

„Odmah malo dalje u Ulici Dei Neri imaju onaj fantastični delato gde možeš da dobiješ šest kugli po ceni ove jedne!“, obavestila me je.

„Nisam siguran da mogu da pojedem šest!“

Moj pokušaj da budem duhovit zazvučao je naduveno i prezrivo. Nisam baš bio izvežban za razgovore s devojkama.

„Bogom ti se kunem, tamo bi pojeo!“

A kako bi bilo da mi pokažeš gde je to? Sjajno! Idemo tamo! Nijedan od tih odgovora kojima bih voleo da sam uzvratilo nije mi se mogao naći pri ruci kad su roditelji tik uz mene. Umesto toga, zablenuo sam se u nju kao moron, a rečenice su mi se

laktale u glavi boreći se za mesto dok je njen osmeh gasnuo iz iskričavog u blago zbunjen, pre nego što će žurno poći da pristigne drugaricu.

Na severnoj obali reke, Firenca je počinjala da se budi uz mehaničko klopotanje roletni barova što su se otvarali. Kada sam stupio na Trg Duomo, sunčevi zraci obasjali su marcipanski ružičaste pruge Đotovog zvonika, a vazduhom su se iznenadno razlegla zvona. Firenca je u neku ruku bila raj na zemlji i činilo mi se da je nemoguće živeti tu a biti nesrećan.

Pridružio sam se roditeljima u holu hotela dok su kretali na doručak.

„Usamljenost trkača na duge staze!“, prokomentarisao je moj otac.

Uvek je to izgovarao kad me vidi posle trčanja, kao da to nešto znači, a samo je posredi bio naslov nekog filma koji je gledao u mladosti.

A ja sam se uvek kostrešio kad sam u društvu roditelja, kao da mi je to Pavlovljev refleks na njihovo prisustvo.

Znao sam, budući da sam načuo razgovore u školi, da propisno letovanje u Toskani znači iznajmljivanje vile s bazenom, ukoliko već ne poseduješ sopstvenu, okruženu maslinjacima i sa pogledom na ustalasana brda. Umesto toga, otac nam je rezervisao sobe u tom skupom hotelu u centru Firenze. Nikad nisam bio siguran kako je kod nas pustilo korena „tako se radi“, ali od veoma ranog uzrasta bio sam svestan da postoji to nešto što se „radi“ i da ga moj otac često pomalo pogrešno shvata. Kako sâm nikada nije pohađao privatne škole, ali je sad mogao da priušti sebi da pošalje u njih svoje sinove, pojavljivao se u dane sporta u blejzeru s kravatom, dok su gotivni ćalci, oni što su putovali na Kanski filmski festival ili imali račune u ofšor-bankama na Kajmanskim ostrvima, dolazili u farmerkama, majicama s kragnicom i mokasinama na bosu nogu, kao da se takmiče za nagradu za najležernije obučenog oca. U ulozi slobodoumnog

starijeg srednjoškolca, držao sam se stava da svako treba da se oblači onako kako voli; u ulozi njegovog sina, propadao sam u zemlju od stida.

„Kome je, pobogu, do sira u ovo doba jutra?“

Otac je upravo vršio inspekciju švedskog stola. On je bio od onih ljudi koji izjave daju bučno, kao da pozivaju sve u prostori-riji da se saglase s njima.

„Mislim da tako jedu Nemci.“ Majka je to izgovorila tihim glasom da je neko ne bi slučajno čuo.

„Ti nikad nisi čula kolika je u Nemačkoj stopa obolelih od raka debelog creva, zar ne?“, dubokoumno je rekao tata. „I toli-ka dimljena kobasica...“

„Kuda ćete danas?“, upitao sam kad smo se s nakrcanim tanjirima vratili za sto.

U cenu paketa „Blaga Toskane“ bile su uključene i ekskur-zije do drugih značajnih turističkih gradova tog regiona. Pošto sam prilikom prvog izleta, u Asizi, dvaput morao da zausta-vljam šoferu da bih se isprovraćao, sada sam dane provodio sâm u Firenci, obilazeći galerije i crkve sopstvenim tempom i uživajući u bestežinskom osećaju koji je poticao od udaljavanja od roditelja.

„U Pizu“, rekao je otac.

Kao neko ko baš i ne veruje u mučninu od autobusa, nije mogao da prikrije razdraženost zbog moje nemogućnosti da iskoristim punu vrednost tog odmora, kao i zbog odbijanja turističke agencije da mu refundira taj deo cene.

Centar grada se punio grupama turista koji su poslušno išli za podignutim kišobranima svojih vodiča, ali bilo je sasvim lako odvojiti se i šmugnuti u neku senovitu sporednu ulicu. Toliko sam se te nedelje nahodao da sam imao plan Firenze u glavi. Natkrivena tržnica kod San Lorenca, s prohladnim vazduhom

prožetim dimastim mirisom mesnih delikatesâ, bila je meta mog prvog hodočašća svakoga dana. Pojedini prodavci za tezgama sad su me prepoznavali. Kod tezge s voćem, izvežbani palac starog prodavca prošetao je po piramidi bresaka da izabere savršeno zrelu voćku. U salumeriji* je srdačna *mamma* posvetila ozbiljnu pažnju mojoj potrazi za nečim čime ću napuniti svoju zemičku, nudeći mi tanane zalogajčiće različitih salama da ih probam ili omirišem kao skupoceno vino. Pošto mi je to bio poslednji dan, počastio sam sebe i uzeo *un'etto*** skupe pršute „San Danijele“. Pažljivo je poredala po listu sjajne hartije prozirne režnjeve, tanke kao flispapir, da se preklapaju.

„*Ultimo giorno*“, rekao sam joj, okušavajući se s ponekim italijanskim izrazom. Poslednji mi je dan.

„*Ma ritorno*“, dodao sam – ali vratiću se – kao da ću izgovaranjem tih reči naglas dati više stvarnosti svojoj nameri.

Bio sam kupio skicenblok, obložen ručno štampanom firentinskom hartijom, da ga nosim sa sobom u umetničke galerije zato što me je crtanje teralo da se pomnije zagledam u slike i da se osećam manje nesigurno dok to radim. U školi mi je, od svih predmeta, najbolje išla umetnost, ukoliko se može smatrati predmetom, a moj otac je nije smatrao. Što sam duže proučavao umetnost u Firenci, to sam snažnije žalio što nisam skupio hrabrosti da se na univerzitetu prijavim na istoriju umetnosti. Nije mene opčinjavalo samo to zanatski vešto nanošenje boje na platno ili na zid, već šta je umetnik pritom razmišljao. Da li su verovali u te pobožne priče kojima su podarili toliku ljudskost, sa svecima i apostolima odevenim poput firentinskih birgera, ili su to samo slikali da bi zaradili za hleb?

* Ital.: delikatesna radnja. (Prim. prev.)

** Ital.: dekaqram. (Prim. prev.)

Mene su usmeravali ka medicini, pošto je ona bila „porodično nasledna“, kako se izrazio moj mentor u srednjoj školi, kao da je posredi neka genetska mutacija. Kao što su svi uvek govorili, slike mogu da razgledam i u slobodno vreme. A sad sam se, nadahnut ovim gradom gde su umetnost i nauka cvale rame uz rame, zapitao ne postoji li način da se to dvoje čak i udruži. Možda ću se jednoga dana vratiti u Ufici kao gostujući profesor anatomije? Makar ću kao doktor imati sredstava da opet dođem tu. Od umetnosti nema para, vazda je govorio moj otac. „Od nje čak ni Van Gog nije mogao da zaradi sebi za život!“

Svoj panino* sam pojeo sedeći na stepenicama palaca Vekio, povremeno trupkajući stopalom u ritmu muzike uličnog gitari-
ste kako bi delovalo da nešto radim. Tako samom, činilo mi se da vreme vrlo sporo protiče, a bio sam bolno stidljiv kad treba zapodenuti razgovor s nepoznatima. Pitao sam se da li bi mi to bar malo lakše išlo od ruke da je tu moj drug Markus. Trebalo je da se zaputimo *Interrejlom* zajedno, ali on je po svršetku matorske večeri otperjao s nekom devojkom iz naše sestrinske škole, i prirodno dao seksu na Ibici prednost u odnosu na putovanje po Evropi sa mnom. Ni on ni ja nismo imali nikakvog pravog iskustva s devojkama i mislim da smo obojica uzimali zdravo za gotovo da je seks nešto što nam se neće desiti sve do univerziteta, te sam se tako zavidljivo divio Markusu, ali time mi je preostala i neprijatna odluka da li da otkážem letovanje ili da pođem sam.

Negde u isto to vreme, jedan očev pacijent, koji je razbio tintaru okliznuvši se na parče panfortea**, iskazao je zaprepašćenost što moj otac nikad nije bio u Toskani. Kritika sadržana u tim rečima žacnula je moga oca i naterala ga da stupi na delo.

* Sendvič od hleba rezanog po dužini. (Prim. prev.)

** Starinski toskanski kolač od presovanog suvog i koštunjavog voća. (Prim. prev.)

„Šta misliš?“, upitao je jednog jutra, gurnuvši mi preko stola nekakvu brošuru dok sam tamanio kašu od žitarica pre nego što ću poći biciklom na svoj letnji posao u novom gradskom gastro-pabu.

„Sjajna ideja!“ Lepo je bilo videti ga kako se opet usredsređuje na neki plan.

„Hoćeš da nam se pridружиš?“

„Stvarno?“ Nekako sam, usta punih vitabiksa, uspeo da izvedem da mi prestravljenost zazvuči nalik iznenađenom entuzijazmu.

Pošto je bio zubar, tata nikada na svoja pitanja nije ni očekivao odgovor opširniji od blagog klimanja glavom, te je, u vreme kad sam se vratio s posla, letovanje već bilo rezervisano i plaćeno.

Ubeđivao sam sebe da bih bio neotesan ako ne prihvatim nesebičnost svojih roditelja, ali istina glasi da sam bio šonja.

Prelećući pogledom gomile turista što su fotografisali repliku Mikelandelovog *Davida*, počeo sam da se pitam da li bih zapravo i prepoznao tu devojkicu kad bih je opet ugledao. Visoka je, a kosa joj je podugačka i smeđasta, razmišljao sam. U liku nema ničega naročito nezaboravnog, sem što joj se pri osmehu lice odjednom ispuni nestašlukom i prisnošću, kao da postoji neka uzbudljiva tajna koju samo ona zna i upravo se sprema da je poveri samo tebi.

Ulica Dei Neri je uzan sokak koji vijuga ka Pjaci Santa Kroče; idući njome, promašio sam delateriju. Bila su to obična jednokrilna vrata s mračnom unutrašnjošću. Za prvi kornet sam odabrao *nocciolu* i *limone*, zato što ih je naručio Italijan ispred mene; slasno kremasti lešnik savršeno se uklapao sa osvežavajućim, reskim citrusom. Pošao sam natrag ka Santa Kročeu ližući ga, a onda se vratio i naručio još dve kugle, od pistaća i od dinje, i ostao da dangubim u svežoj hladovini prodavnice,

odmeravajući ovlaš svaku novu mušteriju u nadi da ću opet videti tu devojk.

U vrelini popodneva, zaputio sam se kroz gužvu na Ponte Vekiju ka parku Boboli. Broj turista je opadao što sam se duže peo, a na najvišoj terasi obreo sam se potpuno sam kraj ukra-snog jezera. Sunce je i dalje bilo veoma vrelo, ali sad nevidljivo iza koprene vlage koja je mutila pogled na grad kao kakav vekov-ni sloj laka preko slike starog majstora. Među brdima se zaorio daleki grom, a vazduh je bio težak od bliske kiše. Otvorivši ski-cenblok, zabeležio sam rasplinuti obris Duoma.

Iznebuha je jarki zrak svetlosti razlomio tu neprirodnu žućkastu polutminu, dajući nadstvarnu jasnoću četvrtasto pot-kresanim živicama i obasjavajući zelenkastoplavu vodu. Kada sam digao foto-aparat, jedna bela čaplja, koju sam bio doživeo kao statičan element kitnjaste mermerne fontane u sredini jeze-ra, prhnula je uvis, prepavši me. Nadletela je vodu, a lepetanje njenih krila bilo je jedini zvuk i pokret u nepomičnom vazduhu.

Tad mi je sinulo da još od doručka nijednom nisam pomi-slio na Rosa.

Načas sam video bratovljevo lice kako mi uzvraća pogle-dom kroz oblak snega koji gusto veje, zubi mu se bele, pahulje sleću na njegovu tamnu, unatrag zalizanu kosu, dok su mu oči skrivene iza metaliziranih skijaških naočara.

Krupna kišna kap pljesnula je na moj crtež. Zatvorio sam blok i nekoliko časaka stajao lica okrenutog ka nebu, uživajući u toplom pljusk

sve dok me rečka munje nije podsetila da sam jedan od najviših objekata u okolini i da bi verovatno trebalo da se sklonim pod nešto. Dok sam jurio niz odjednom klizave mermerne stepenice, iz parka su iznicali čopori turista, sa sjaj-nim štampanim vodičima raširenim iznad glave.

Zavladao je neki osećaj ratnog drugarstva dok smo stajali zbijeni pod oskudnim zaklonom zidina palate Piti, pri čemu je

svaki čas neko istezaao ogoljenu ruku da proceni koliko jako lije kiša i da se odluči da li da zaždi kroz nju ili da čeka.

Pored mene su tri mlade Amerikanke, s glomaznim rancima na leđima, listale svoje vodiče pokušavajući da razmrse kako da stignu do kampa. Ja sam znao put, budući da sam prethodnog jutra pri trčanju prošao kraj njega, dok sam se kretao ka trgu zvanom Pjacale Mikelandelo, ali nisam bio siguran da li bih ispaao ućtiv ili nametljiv kad bih im pokazao. Jedna je bila baš lepuškasta. Osetio sam kako crvenim i pre nego što sam progovorio.

„Nemoguće je bilo da vas ne čujem. Mogu li da pomognem?“

Glas mi je zazvučao kao da izvire iz neke druge osobe, spočetka hrapav, potom prejak i previše ispunjen naglaskom elitne škole.

„Ti si Englez, je li?“ upitala je ta lepuškasta. „Naglasak ti je MNOGO sladak!“

„I ti kampuješ?“

„Ne, ja sam u hotelu“, priznao sam, ne uspevši dovoljno brzo da smislim ništa šmekerskije.

„A da odemo svi na po jedan *aperitivo*?“, predložila je ona bučna.

„Ne вреди, treba da se nađem s roditeljima jer idemo na večeru.“

Čim je kiša popustila, žurno sam se otisnuo odatle, ubeđen da mi se smeju. Ros bi tačno znao kako da se ponese. Da li se čovek rađa sa šarmom ili je to isključivo stvar prakse?

Oluja je bila rasterala gužvu sa Ponte Vekija. Zastao sam da za oproštaj još jednom obuhvatim predeo, ali brda iza gradskih zidina zaogrtao je nizak oblak, a prugasto zeleno-belo pročelje San Minijata al Monte, koje se, noću osvetljeno, videlo sa baze-na na krovu hotela, bilo je iščezlo.

Na početku besplatnog vodiča u punom koloru koji je, u krutom belom kovertu, zajedno s kartama, bupnuo kroz naš prorez za poštu, bili su nabrojani najvažniji doživljaji svakog posetio-
ca Toskane. Svakodnevno, kada god se sastanemo radi večere, otac je rekapitulirao aktivnosti od tog dana i nabrajao ostvarene ciljeve na prste, kao kakav savestan mali izviđač koji ređa svoje zaslužene značke.

♦ KALDRMISANE ULICE SAN ĐIMINJANA?

Prokrstarili.

♦ NAJVIŠI TORANJ TOSKANE?

Osvojili.

♦ ĐOTOV SLAVNI CIKLUS FRESAKA NA TEMU ŽIVOTA SVETOG FRANJE?

Videli. (I to nam je bilo dovoljno verskog slikarstva da potraje doživotno!)

♦ UZBUĐENJE RASTUTNJANIH KONJSKIH KOPITA NA TRGU PALIO U SIJENI?

Dostupno u samo dva određena dana u godini.

♦ APERITIV ZA OPUŠTANJE NA SLAVNOJ LEPEZASTOJ PJACI?

Konzumirali, uprkos pljačkaškoj ceni džin-tonika.

„Kako je bilo u Pizi?, upitao sam te večeri dok smo čekali da nam donesu jelovnike u nekom skupom restoranu s gredama i zidovima od gole cigle koji su ostavljali utisak srednjovekovne dvorane za gozbe.

„Veća nego što bi se pomislilo.“ Otac je stavio naočari za čitanje iako je već tačno znao šta će izabrati.

„Krivi toranj je manji nego što sam mislila da će biti“, kazala je majka.

„Trebalo bi da organizuju sistem čekanja u redovima“, objavio je otac, iz čega sam skopčao da nisu uspjeli da se popnu na spomenik, te da stoga ne mogu ni da ga smatraju osvojenim.

♦ KRIVI TORANJ U PIZI.

Fotografisali, ali bez penjanja.